

Projektbidrag till insatser för främjande av nationella minoritetsspråk 2023. Information om ansökningsförfarande och villkor.

Sammanfattning

I detta dokument finns information om Folkbildningsrådets utlysning av projektbidrag för perioden 1/1 2023 – 31/12 2023. Ansökningar tas emot och behandlas löpande. Projektbidragen kan sökas av alla folkhögskolor och studieförbund.

Bakgrund

I april 2022 lanserade regeringen ett handlingsprogram för bevarande och främjande av de nationella minoritetsspråken d.v.s. finska, jiddisch, meänkieli, romska och de samiska språken. Som en del av programmet gavs Folkbildningsrådet i uppdrag (Ku 2022/00884) att fördela medel till insatser under perioden 2022–2024, inledningsvis 7,5 miljoner för projekt under det andra halvåret 2022, därefter 9,5 miljoner per år.

Insatser som täcks av bidraget

Insatsens syfte är att bidra till att nationella minoritetsspråk bevaras och revitaliseras via folkbildning. Detta kan ske via språkstudier men också genom att skapa förutsättningar som stimulerar och möjliggör användning av nationella minoritetsspråk. Bidrag kommer under 2023 delas ut i projektform till verksamhet 2023 samt till insatser som möjliggör långsiktig, framtida verksamhet. Folkbildningsrådet uppmuntrar en bredd av initiativ. Följande är exempel men inte en uttömmande lista på insatser som kan få stöd, *givet att kopplingen till språkens vitalisering tydliggjorts*:

- Språkstudier
- Initiativ som underlättar studier i minoritetsspråk genom utveckling av exempelvis läromedel, digitala verktyg och översättning.
- Initiativ för att fortbilda lärare och ledare.
- Initiativ som skapar mötesplatser eller på annat sätt bidrar till praktiska förutsättningar för att nationella minoritetsspråk skall kunna utövas eller stärkas.
- Identitetsstärkande initiativ kring kultur, historia och språk som bidrar till att intresse och status för språken stärks, inklusive möjligheter att utöva och ta del av kultur på nationella minoritetsspråk.
- Initiativ för att ta fram långsiktiga strategier för stärkande av nationella minoritetsspråk genom folkbildningsinsatser.
- Initiativ hos folkhögskolor och lokala studieförbund för att utveckla en profil kring nationell minoritet.
- Initiativ till uppsökande-, kontaktbyggande och nätverkande verksamheter som leder till samarbeten och stärkta plattformar för verksamhet med nationella minoriteter. Initiativ för att öka kännedom om verksamheter.
- Stöd till infrastruktur för verksamhet hos lokala organisationer och nätverk av nationella minoriteter vilka kan fungera som en motor för språkens användning och revitalisering – exempelvis kostnader för möten i studieförbund och folkhögskolors lokaler.
- Initiativ som förbättrar deltagarnas möjligheter till aktivt ägarskap i planering och genomförande av folkbildningsinsatser kring nationella minoriteter.
- Initiativ mot rasism eller diskriminering för att undanröja strukturella hinder för språkens utövande.
- Initiativ som bidrar till att språkens synlighet och ställning i det offentliga rummet stärks.
- Initiativ som möjliggör tvåspråkiga yrkesutbildningar.

- Initiativ för att öka genomströmning och attraktionskraft hos yrkesutbildningar bland personer som behärskar nationella minoritetsspråk, exempelvis via mentorskapsprogram och annat riktat stöd.
- Utbildningar i nationella minoritetsspråk för yrkespersoner vilka inte behärskar språken men som arbetar med en målgrupp bestående av nationella minoriteter.
- Initiativ som syftar till att nå nya deltagargrupper och ökad mångfald i verksamheten. Här kan avsteg från Folkbildningsrådets standardvillkor medges, exempelvis avseende ålderskrav eller storlek på deltagargrupper, om motivering visar att det är en förutsättning för att verksamheten skall kunna genomföras.
- Språktillval för deltagare i folkhögskolans ordinarie kurser.
- Mentorsprojekt, lägerverksamhet, temaveckor samt utforskning av mötesformer som inkluderar möjligheter till reflektion och lärande inom ramen för satsningens syfte.

Särskilt stöd till utveckling av samarbeten som möjliggör språkstudier

Språkinläring och aktivt nyttjande av ett språk förutsätter möjlighet att utveckla och använda språkfärdigheter över längre tid. Samtidigt är storleken på deltagarunderlaget lokalt ofta för litet för att det skall vara möjligt att erbjuda fördjupande kurser i eller på nationella minoritetsspråk. Ett parallellt problem är bristen på lärare och ledare med kunskap i nationella minoritetsspråk. Ett sätt att hantera dessa utmaningar är att ge deltagare möjlighet att gå kurser som inte kan erbjudas lokalt hos en annan folkhögskola/studieförbund/studieförbundsavdelning. Vi vill därför särskilt uppmuntra projekt som bygger upp samarbeten mellan olika folkhögskolor/studieförbund/mellan olika studieförbundsavdelningar inom samma förbund, i syfte att bygga upp tillgång till kurser i eller på nationella minoritetsspråk. Folkhögskolor/studieförbund kan ansöka om:

- Anslag för utveckling av språkprojekt som möjliggör gemensamma kurser för samarbetsparternas respektive deltagare. Deltagare rapporteras i sådana fall enbart av en av samarbetsparterna.

- Kostnader som praktiskt möjliggör samarbeten, exempelvis administrativa kostnader, kostnader för att nå ut med information till potentiella deltagare, kostnader för infrastruktur för digitalt deltagande på kurser, resekostnader och kostnader för logi som krävs för deltagares och lärares/ledares resor till samarbetspartner.
- Fortbildning av lärare/kursledare inom området nationella minoriteter/minoritetspråk. Vi ser gärna samarbeten där folkhögskolor/studieförbund lär sig av andra folkhögskolor/studieförbund som de vill utveckla samarbeten med.
- Vi vill särskilt uppmuntra folkhögskolor/studieförbund som redan erbjuder kurser kring nationella minoriteters kultur, men som ännu inte erbjuder språkverksamhet, att söka samarbeten med folkhögskolor/studieförbund som kan dela med sig av kompetens kring hur man bygger upp en språkverksamhet.

Verksamhetsformer och villkor

Satsningen omfattar ordinarie verksamhetsformer inom studieförbund och folkhögskolor. Ordinarie villkor för statsbidragsmottagare gäller men satsningen kan också möjliggöra verksamhetsformer som tar hänsyn till speciella förutsättningar eller hinder för minoritetsspråkverksamhet, givet att behovet motiverats. Detta innebär möjligheter till finansiering av:

- Verksamhetsbidrag utöver ordinarie cirkelersättning/deltagarvecka som kompenserar för olika faktorer såsom färre möjliga deltagare, högre lärar- eller ledarkostnad, dyrare läromedelskostnader, speciella förutsättningar för säkerhet, kostnader för helgarrangemang, förutsättningar för att rekrytera deltagare, kostnader för att nå ut till nya målgrupper, kostnader för att möjliggöra mångfald och olika varieteter inom språkgrupperna.

Verksamhet som bedrivs inom ramen för projektet och enligt Folkbildningsrådets verksamhetsvillkor får rapporteras in och därmed bli underlag för skolans verksamhetsvolym i ordinarie statsbidrag.

- Deltagare och ledare i studiecirkel på distans som befinner sig i andra länder än Sverige.

- Möjlighet till rapportering utan användning av personnummer på studiecirkel/kortkurser när detta kan innebära ett hinder för deltagares medverkan.

Tidsplan

16 januari Utlysning av projektmedel via e-post, webb och portalen som inkluderar ramar för ansökan med projektbudget, projekttider och projektrapportering.

20 januari Portalen öppnar upp för ansökningar. Ansökningar tas emot löpande. Beslut om fördelning tas löpande så länge medel finns kvar att fördela. Vår ambition är en handläggningstid på max två veckor, med undantag för semester- och rapporteringsperioder.

31 januari 2024

Sista datum för redovisning av projektet till Folkbildningsrådet. Därefter beslutar Folkbildningsrådet om slutreglering av projektbidrag.

Riktlinjer för ansökan

Sökande organisation ska vara ordinarie bidragsmottagare hos Folkbildningsrådet, det vill säga studieförbundens förbunds nivå eller folkhögskola. Vi uppmuntrar ansökningar initierade på studieförbundens regionala nivåer, men med ett rapporteringsansvar från den nationella nivån. En ansökan får lämnas gemensamt från flera studieförbund och folkhögskolor men det ska finnas en huvudsökande som är bidragsmottagare och rapporteringsansvarig. Ansökan ska lämnas på avsedda formulär.

Bidraget får användas för avgränsade insatser för att pröva ny verksamhet eller för insatser som kompletterar eller utvecklar arbetet i ordinarie folkbildningsverksamhet. Bidraget får kombineras med annan extern eller egen finansiering, så länge som kostnaderna tydligt kan särredovisas.

Folkbildningsrådet prioriterar projekt som:

- bygger på tidigare erfarenheter av arbete kring nationella minoriteter och/eller innehåller en reflektion över vilka insatser som fungerat och inte fungerat som avsett.
- har ett rättighetsbaserat¹ arbetssätt och syftar till ett tydligt ägarskap hos nationella minoritetsgrupper.
- innehåller en konkret plan för projektets genomförande inklusive en tydlig budget.
- är baserade på en tydlig avsiktsförklaring från mottagaren att jobba långsiktigt kring nationella minoritetsfrågor.

Riktlinjer för redovisning av genomfört projekt

Bidragmottagaren ska lämna en ekonomisk redovisning och en redogörelse för projektets genomförande och resultat i förhållande till projektansökan samt bidragets syfte senast den 31 januari 2024. Redovisningen ska lämnas på särskilt avsett formulär från Folkbildningsrådet. 80 procent av bidraget betalas ut efter initialt beslut om projektbidrag. Bidraget slutregleras utifrån godkänd slutlig ekonomisk redovisning, vartefter de återstående 20 procenten utbetalas. Bidrag som inte förbrukats eller inte använts enligt riktlinjer och beslut om bidrag kommer att återkrävas. Förändringar under projekttiden som väsentligt påverkar projektplan, tidsplan eller budget måste kommuniceras med Folkbildningsrådet på förhand. Detta för att undvika återbetalning av felaktigt använda eller oförbrukade medel vid projekttidens slut.

Kontaktperson

Ansvarig handläggare för insatsen som besvarar löpande frågor är Martin Gemzell, Martin.gemzell@folkbildningsradet.se, 08-412 48 35.

---

¹ Med utgångspunkt i internationella konventioner om mänskliga rättigheter avser ett rättighetsbaserat förhållningssätt skapa förändring genom att stärka människors egenmakt, i motsats till att behandlas som passiva föremål för åtgärder. Det fokuserar på strukturella orsaker till diskriminering och på individers ägarskap i initiativ för att undanröja hindren för deras tillgång till rättigheter. <https://ennhri.org/about-nhris/human-rights-based-approach/>